

színpadi arcfestés már valóságos művészet. A divatos színpadi arcfestéshez a francia és angol művésznők értenek legjobban, de nálunk járt szaktekintélyek szerint a színpadi arcszépítést a magyar színésznők tudják legjobban tökéletesíteni. A külföldi színésznők az arc szépítésénél a feltűnőséget kedvelik, a szemhéjat például élénk zölddel festik. A mi művésznőink diszkrétebben kezelik a festéket. A legfontosabb a szemhéjak festése, mert ez ad jellegzetes és élénk arckifejezést. Szőke nőknek világoskékre, barnáknak barnára, vagy szürkére kell festeni a szemhéjat. Legügyesebb találmány a szempilla meghosszabbítása. A fekete szemfestéket felolvasztják és a felolvasztott anyagot apró kefével vagy ecsettel tetszés szerinti hosszúságban hozzáragasztják a szempillához. Így aztán a lecsukott szemnek nagy hatása van a színpadon. Nagyon egyszerűen megy az is, ha egy művésznőnek, akinek egyáltalán nincs pisze orra, fíto orrú nőt kell játszani. A pisze orr úgy készül, hogy az orr végét pirosra festjük. Az orron húzott hosszú, fehér vonal viszont merészebbé, hosszabbá és karakteristikusabbá teszi az orrot. (Ez az utóbbi festés inkább férfiaknak való.) Idősebb színésznők, hogy fiatalabbnak tessenek, a szemhéj és szemöldök közt levő részt halványpirosra festik. Az arcot és szemet fiatalítja meg a szem sarkában elhelyezett kis piros festék. A nagy száját egészen el lehet tüntetni. Az ajkakat testszínűre kell festeni és mikor ez megvan, piros szájfestékekkel olyan metszésű és nagyságú száját csinálhat magának a művésznő, amilyet akar. Az arcfestésnek ez a módja természetesen csak színpadra való. (V. ö.: *Maszk.*)

Arcjáték. A művészi ábrázolásnak egyik igen fontos tényezője az arcjáték, mely folytonossága az író sorok-közzéti gondolatának. Kezdetben tükör előtt gyakorolja be az arcjátékot a színész, még a jól beidegzett és már rutinos színész is mielőtt a színpadra kilépne, a tükörben nézi meg szerepének fontosabb arcjátékát, melynek régebbi kifejezése: »ortzavonás«, vagy »némajel«. — Az arcjátékra *Egressy Ákos* ezt mondja: »Hiába színlelünk komoly vagy víg hangulatot, ha arcunk

vonásai az ellenkezőt mutatják s meghazudtolják a szerep szavait«. — (Lásd: *Festett világ* c. művében. Budapest, 1906.) (V. ö.: *Mimika.*)

Arckifejezés. A színészek egyéni arckifejezése gyakran dönti el a szerepkört, mert a szerepek megválasztásánál igen fontos, hogy a színész már természetben is rendelkezék azokkal a külső vonásokkal, amelyeket az illető szerep megkíván. A színészeknél különösen fontos az arckifejezés szerencsés adottsága.

Arcübasev Mihály, orosz író, sz. 1878-ban, *Charkovban*, megh. 1927. márc. 3-án, a *varsói* katonai kórházban. »*Szanin*« című regényével az egész művelt világ érdeklődését felkeltette. Erősen hatása alatt áll a *Stirner* és *Bakunin* hirdette anarchizmusnak, de amint az anarchizmus, épen úgy A. se volt képes eloszlatni az orosz lélekben a nihilizmus sötét felhőjét. Úgy látszik, *Weininger* filozófiája is elevenen foglalkoztatta, legalább is erről tanuskodnak nő-problémával foglalkozó drámái, amelyek közül a *Féltékenység* és a *Szenvedély* Budapesten is színre került. A *Féltékenység* a *Vígsházban* 1917. szept. 19-én, a *Szenvedély* 1918. nov. 23-án, u. o.

Ardai Mór, színész, sz. 1892. jan. 4. Budapesten, megh. 1918. okt. 19. Ungvárt. Színpadra lépett 1911. okt.

Arday Attila, színész, sz. 1861-ben, *Tátán*, megh. 1902. máj. 13-án, *Fiumében*. *Szegedi* Mihály társulatánál kezdte pályáját, mint karénekes; jól ismerték nevét a vidéki színigazgatók. — Fivére: *Árpád*, sz. 1861-ben. Előbb joghallgató volt, majd ő is színészi pályára lépett, 1882. jún. 1-én, *Mártonffy Pálnál*.

Arday Ida, színésznő (az előbbieket *testvérhúga*) sz. 1863-ban, *Pesten*, megh. 1909. márc. 8-án, *Debrecenben*. 1877. okt. 1-én lépett színpadra. Játszott *Kassán* (*Jakab Lajos* társulatánál), 1887-ben a *Thália* szövetkezetnél, 1889–90-ben *Valentin Lajos* igazgatása alatt, 1891-ben *Ardai Gerónél*, 1894-ben *Tiszai Dezsónél*. 1908. december 22-én jubilált. Szerepei: »*Saptelice*« (*Luigi*), »*Szép márkínő*«, »*Lowoodi árva*«, »*Cifra nyomorúság*« (*Eszter*), »*Vasgyáros*« (*Claire*), »*Sötét pont*«